

Motion om att införa mobilförbud i grundskolan för att minska psykisk ohälsa

Motion av Andréa Hedin (M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Andréa Hedin (M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att den psykiska ohälsan bland barn och unga har ökat markant de senaste åren och att en av orsakerna är elevernas mobilanvändande. I motionen föreslås därför att Stockholms kommunala grundskolor ska vara helt mobilfria under en testperiod om tre år alternativt fram till att ett nationellt förbud träder i kraft samt att effekterna av ett sådant förbud ska utvärderas efter testperioden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Generation Pep och Mind.

Generation Pep och Mind har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till åtgärder som bidrar till att minska den psykiska ohälsan bland stadens elever och instämmer i att elevers mobilanvändande medför negativa följder. Stadsledningskontoret kan dock konstatera att majoriteten av stadens grundskolor redan är helt mobilfria och bedömer därför att förslaget om en mobilfri testperiod skulle få begränsade effekter för elevers mobilanvändande och deras psykiska mående.

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till åtgärder som bidrar till att minska den psykiska ohälsan bland barn och unga och är generellt sett för att mobilanvändandet i skolorna ska minska. Nämnden ställer sig dock frågande till om motionärens förslag om ett generellt mobilförbud för stadens samtliga grundskolor skulle leda till någon skillnad i praktiken.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Att minska den psykiska ohälsan bland barn och unga är en av våra stora samhällsutmaningar just nu och högt prioriterat. Det är dock tveksamt om just ett kommunalt mobilförbud under skoltid kommer minska den psykiska ohälsan, särskilt mot bakgrunden av att en majoritet av stadens grundskolor redan är helt mobilfria och att i princip alla har regler kring mobilanvändning som innebär ett förbud hela eller delar av dagen.

Det är troligt att vi kommer få ett nationellt mobilförbud redan innan den treåriga testperiod som motionären föreslår har löpt ut. Stockholms stad kommer anpassa sig till den nationella lagstiftningen men som utbildningsnämnden konstaterar skulle ett nationellt förbud inte innebära några väsentliga skillnader jämfört med nuläget i stadens skolor.

Bilaga

Motion om att införa mobilförbud i grundskolan för att minska psykisk ohälsa dnr KS 2025/1329-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut.
2. Att därutöver anföra:

Även om mycket att det som föreslås i utredningen är bra anser vi att det måste till ytterligare ett spår. Akademisk utbildning är inte något som alla vare sig eftersträvar eller har intresse av. Stockholm har ett underskott på arbetskraft när det gäller många praktiska arbeten, och intresset för gymnasieutbildningarna är svagt. Vi anser att utbildningen bör vara tvåårig, istället för att det ska vara en treårig utbildning som utredaren föreslår. Anledningen till att vi förespråkar en kortare utbildning är för att minska risken för studietrötthet och att unga som väljer den här vägen framåt snabbt ska kunna komma ut i arbetslivet och vidare i sin karriär.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 18 juni 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen i sin helhet.
2. Därutöver anföras:

Nyligen presenterades en nationell utredning som föreslår att skolan ska bli helt mobilfri från och med 1 juli 2026, men låt oss vara proaktiva och stoppa användandet av mobiler på alla stadens skolor redan idag. Forskning visar att mobilanvändande är en bidragande faktor till barns psykiska ohälsa.

Utbildningsförvaltningens egen tidning, LÄRA, gjorde ett reportage från Sturebyskolan som har infört ett totalt mobilförbud. Effekterna visade sig vara många och mycket positiva för eleverna. Det har lett till bättre fokus, ökat lärande och färre konflikter. Men det finns också andra värden, utöver en bättre skolgång, som tillkommer om det införs ett totalt mobilförbud i Stockholms skolor. Skolbarn lever idag stora delar av sina liv i den digitala världen. Skolan skulle kunna fungera som en välbehövlig paus från sociala medier och digitala mötesplatser.

Utbildningsförvaltningen skriver i sitt uttalande om motionen ”att ett generellt mobilförbud kan bidra till positiva följder för stadens elever”. Vi lyssnar på förvaltningens synpunkter och yrkar på bifall till motionen. Varför vänta tills lagstiftningen är på plats, när vi har möjligheten att göra skolan bättre för Stockholms barn redan idag.

Ärendet

Andréa Hedin (M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framhåller motionären att den psykiska ohälsan bland barn och unga har ökat markant de senaste åren. En av de bidragande faktorerna till detta är mobilanvändandet där sociala medier och konstant uppkoppling har blivit en del av barnens vardag. Pressen från sociala medier kan leda till låg självkänsla, ångest och depression. Motionären framhåller vidare att mobiltelefonen skapar en distraktion i klassrummet som påverkar elevernas inläring negativt.

Av motionen framgår att ett mobilförbud skulle kunna bidra till att minska förekomsten av mobbning. Mobiltelefonen gör det lätt att sprida kränkande meddelanden eller bilder. Genom att begränsa mobilanvändandet kan skolor skapa en tryggare miljö för eleverna under skoldagen. Fortsatt framgår det av motionen att användandet av mobiltelefoner under skoltid påverkar elevernas förutsättningar att delta fullt ut i viss undervisning eftersom de skapar en otrygg miljö.

Med anledning av ovanstående föreslår motionären att Stockholms kommunala grundskolor ska vara helt mobilfria under en testperiod om tre år alternativt fram till att ett nationellt förbud träder i kraft samt att effekterna av ett generellt mobilförbud utvärderas efter testperioden.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, utbildningsnämnden, Generation Pep och Mind.

Generation Pep och Mind har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets instämmer med motionären om att mobilanvändandet kan ha en negativ påverkan på elevernas inlärningsförmåga samt bidra till att skolan upplevs som en otryggare plats. Stadsledningskontoret vill dock framhålla att elevernas psykiska mående även kan ha sin grund i andra ogynnsamma förhållanden.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till åtgärder som bidrar till att minska den psykiska ohälsan bland stadens elever och instämmer i att elevers mobilanvändande medför negativa följder. Stadsledningskontoret kan dock konstatera att majoriteten av stadens grundskolor redan är helt mobilfria och bedömer därför att förslaget om en mobilfri testperiod skulle få begränsade effekter för elevers mobilanvändande och deras psykiska mående.

Stadsledningskontoret anser vidare att staden bör invänta ett eventuellt införande av mobilförbud enligt förslagen i regeringens promemoria *Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet (Ds 2025:9)*.

Stadsledningskontoret vill slutligen framhålla att det finns utmaningar i att mäta eventuella effekter av ett mobilförbud då elevers psykiska mående påverkas av andra faktorer än deras mobilanvändande. Slutsatser från en sådan mätning skulle därför behöva användas med viss försiktighet.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 mars 2025 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Andréa Hedin (M), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Skolan är en plats där barn och unga spenderar en stor del av sin vardag och är en viktig förutsättning för deras kognitiva utveckling och psykiska hälsa. Därtill ska skolan vara en plats som präglas av trygghet och studiero.

Att elevers mobilanvändande leder till ett sämre psykiskt mående finns det gott om forskning på. Utbildningsförvaltningen instämmer med motionären om att mobilanvändandet kan ha en negativ påverkan på elevernas inlärningsförmåga samt bidra till att skolan upplevs som en otryggare plats. Förvaltningen vill dock framhålla att elevernas psykiska mående även kan ha sin grund i andra ogynnsamma förhållanden där elever exempelvis upplever en brist på socialt stöd, mobbning och trakasserier, betygshets samt prestationsångest.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till åtgärder som bidrar till att minska den psykiska ohälsan bland barn och unga och är generellt sett för att mobilanvändandet i skolorna ska minska. Förvaltningen ställer sig dock frågande till om motionärens förslag om ett generellt mobilförbud för stadens samtliga grundskolor skulle leda till någon skillnad i praktiken. Så sent som i november förra året genomförde grundskoleavdelningen en undersökning bland stadens grundskolor kring elevernas mobilanvändning. Av de 107 skolor som deltog i undersökningen uppgav samtliga att de har regler kring elevernas mobilanvändande och att majoriteten av stadens grundskolor är helt mobilfria. Mot bakgrund av detta kan det därför diskuteras huruvida en eventuell mobilfri testperiod skulle medföra några väsentliga skillnader kring elevers mobilanvändande kopplat till deras psykiska mående.

Utbildningsförvaltningen vill även framhålla att det kan finnas svårigheter att mäta eventuella effekter av ett mobilförbud. Mot bakgrund av att psykisk ohälsa kan

orsakas och påverkas av en rad olika faktorer anser förvaltningen att det inte går att utesluta att elevernas psykiska mående påverkas av andra faktorer än en minskning av mobilanvändandet. Förvaltningen anser därför att motionärens förslag om att mäta effekterna av ett förbud kopplat till elevers psykiska mående riskerar att inte vara tillförlitligt.

Idag är det enligt skollagen upp till skolans rektor att besluta huruvida skolan ska vara mobilfri eller inte. Förvaltningens uppfattning är att de skolor som har infört någon form av mobilförbud har positiva erfarenheter och vittnat om att elever hittat ett annat socialt samspel med varandra. Även om förvaltningen är av bedömningen att en mobilfri testperiod inte medför några väsentliga skillnader i praktiken, anser förvaltningen att ett generellt mobilförbud kan bidra till positiva följder för stadens elever.

Avslutningsvis vill förvaltningen fästa uppmärksamhet på att den nationella utredning som har i uppdrag att analysera och lämna förslag kring mobilanvändning i skolan inte avlämnat sina förslag när föreliggande remissvar skrivs. Förvaltningen avser att följa arbetet noggrant.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation av Andréa Hedin (M)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet.
2. Därutöver anföra:

Nyligen presenterades en nationell utredning som föreslår att skolan ska bli helt mobilfri från och med 1 juli 2026, men låt oss vara proaktiva och stoppa användandet av mobiler på alla stadens skolor redan idag. Forskning visar att mobilanvändande är en bidragande faktor till barns psykiska ohälsa.

Utbildningsförvaltningens egen tidning, LÄRA, gjorde ett reportage från Sturebyskolan som har infört ett totalt mobilförbud. Effekterna visade sig vara många och mycket positiva för eleverna. Det har lett till bättre fokus, ökat lärande och färre konflikter. Men det finns också andra värden, utöver en bättre skolgång, som tillkommer om det införs ett totalt mobilförbud i Stockholms skolor. Skolbarn lever idag stora delar av sina liv i den digitala världen. Skolan skulle kunna fungera som en välbehövlig paus från sociala medier och digitala mötesplatser.

Utbildningsförvaltningen skriver i sitt uttalande om motionen ”att ett generellt mobilförbud kan bidra till positiva följder för stadens elever”. Vi lyssnar på förvaltningens synpunkter och yrkar på bifall till motionen. Varför vänta tills lagstiftningen är på plats, när vi har möjligheten att göra skolan bättre för Stockholms barn redan idag